

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/161/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313217904
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313217904.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľky: Z. V., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXX, zastúpenej advokátom: JUDr. Ladislav Slovák, so sídlom Dunajská Streda, Čigérska 5464/62A, proti odporkyni: X. X., nar. XX.X.XXXX, bytom M., A. XXX/XX, o určenie neplatnosti závetu, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č.k. 5C/186/2013-23 zo dňa 18. 11. 2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh (o určenie, že závet zo dňa 18.9.2012 napísaný poručiiteľkou P. X., rod. V., nar. XX.X.XXXX, zomrelou XX.X.XXXX naposledy bytom M., je neplatný) zamietol. Súd odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 80 písm. c) O.s.p., § 460, § 461 ods. 2, § 475 ods. 1, 2, § 476a Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Vecne argumentoval v podstate tým, že pre sporové konanie začaté na základe návrhu podaného odkázanými dedičmi (§175k ods. 2 O.s.p.), treba považovať všetkých účastníkov konania v dedičstve za nerozlučných spoločníkov v zmysle ustanovenia § 91 ods. 2 O.s.p., a to ako na strane navrhovateľov, tak i na strane odporcov. Postavenie navrhovateľa je pritom určené obsahom rozhodnutia súdu v dedičskom konaní, takže ostatní dedičia musia v súdnom konaní vystupovať ako odporcovia, i keď v dedičskom konaní sa niektorí z nich k spornej otázke nestavali odmietavo, prípadne vystupovali pasívne, či ešte vôbec nevystupovali. (R 65/2003) Procesným dôsledkom nerozlučného spoločenstva je, že a) rozhodnutie sa týka všetkých spoločníkov (s rovnakým výsledkom), b) práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné, c) procesné dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov, čoho dôsledkom je aj to, že procesný úkon niektorého zo spoločníkov sa týka všetkých spoločníkov. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, bez zreteľa na ich vôľu. Preto ide o nútené spoločenstvo. Vo vzťahu k tretím subjektom procesný úkon čo len jedného zo spoločníkov (napr. podanie odvolania) je účinný aj vo vzťahu k ostatným spoločníkom (Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo 264/2004) Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľka nepreukázala naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe. Dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine sú okrem navrhovateľky a odporkyne, aj C. V., nar. XX.X.XXXX a na strane týchto dedičov ide o nerozlučné spoločenstvo. Tým, že okrem navrhovateľky a odporkyne v dedičskom konaní ako dedič zo zákona v I. dedičskej skupine podľa § 475 v prípade neplatnosti závetu by dedil ako zákonný dedič aj C. V., bolo potrebné, aby v sporovom konaní o neplatnosť závetu vystupoval aj on ako účastník konania. Nie je mysliteľné, aby vo vzťahu k jednému z dedičov bol závet vyslovený za neplatný a vo vzťahu inému by bol platný. Preto z uvedených dôvodov je súd toho názoru, že navrhovateľka za daného stavu nemá na veci naliehavý právny záujem a preto súd nepripustil dokazovanie navrhnuté zo strany navrhovateľky nariadením znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalectva, keď je bezpredmetné vykonávať znalecké dokazovanie za účelom posúdenia písma na poslednej vôli poručiiteľky, pretože bez ohľadu na výsledok tohto znaleckého dokazovania by i tak nezvrátil výsledok vo veci samej. O trovách konania súd rozhodol

podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď súd odporkyni priznal právo na náhradu trov konania, avšak táto si ich nevyčísliła v zákonnej trojdňovej lehote, preto súd o nich rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podala prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie navrhovateľka, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako odvolacie dôvody uviedla dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), písm. h) O.s.p., ods. 2 písm. b), c), e) a f) O.s.p. Navrhovateľka predovšetkým namietala, že návrh na začatie konania podala voči odporkyni tak, ako bola k tomu aj odkázaná v uznesení Okresného súdu Galanta č.k. 12D/27/2013 zo dňa 3.6.2013 (teda podala návrh iba voči odporkyni). Predpokladá, že dedičský súd ju odkázal na podanie žaloby iba voči odporkyni preto, lebo C. V., nar. XX.X.XXXX na dedičskom pojednávaní konanom dňa 14.5.2013 na príslušnom notárskom úrade uviedol, že rešpektuje poslednú vôľu poručiťky vyjadrenú v predmetnom závete a berie na vedomie, že v ďalšom s ním ako s účastníkom konané nebude. Predpokladá, že ju dedičský súd odkázal na podanie žaloby iba voči odporkyni práve preto, že po uvedenom vyhlásení C. V. ho už súd nepovažoval za účastníka dedičského konania. Uvedeným vyhlásením potom zanikol hmotnoprávny vzťah tejto osoby (dovtedy účastníka dedičského konania), z ktorého vyplýva jeho procesné postavenie účastníka dedičského konania. Toto iba potvrdzuje jeho následná neprítomnosť na dedičskom pojednávaní dňa 24.5.2013, kedy s ním ako s účastníkom už naozaj konané nebolo. V danom prípade sa riadila uznesením dedičského súdu, ktorým bol podľa jej názoru aj vymedzený okruh účastníkov následného sporového konania. Nie je od nej možné spravodlivo očakávať, aby po uvedenom odkaze dedičského súdu následne sama preverovala účastníkov dedičského konania a zisťovala prípadné spornosti ohľadom účasti v dedičskom konaní. Dedičský súd mal podľa jej názoru označiť v predmetnom uznesení buď všetky osoby, voči ktorým má smerovať predmetná žaloba o určenie neplatnosti závetu, alebo nemal uvádzať žiadnu z osôb a mal sa obmedziť iba na odkaz na jej podanie. Má za to, že súd nepostupoval správne, keď zamietol návrh iba preto, že z uvedeného dôvodu nepovažoval za preukázaný jej naliehavý právny záujem na riešení veci. Podľa jej názoru, otázku naliehavého právneho záujmu nie je potrebné v takomto konaní zo strany súdu ani skúmať. Žaloba podaná v zmysle § 175k ods. 2 O.s.p. nie je určovacou žalobou v zmysle § 80 písm. c) O.s.p., ale je žalobou na určenie právnej skutočnosti, u ktorej naliehavý právny záujem vyplýva z právneho predpisu. Takáto žaloba preto nemôže byť zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.9.2009, sp. zn. 2Cdo 108/2008. Prvostupňový súd ako dôvod odmietnutia uviedol nepreukázanie naliehavého právneho záujmu s odkazom na § 80 písm. c) O.s.p. a z toho dôvodu jej návrh zamietol. Preto ani neumožnil vykonanie rozhodujúceho dôkazu: znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalectva, odvetvie ručné písmo, ktorým mal zaujať stanovisko k otázke, či predmetná listina bola - nebola napísaná a podpísaná vlastnou rukou poručiťky. Ide pritom o jediný dôkaz za pomoci ktorého je možné zistiť platnosť - neplatnosť predmetného závetu. Prvostupňový súd nijako neuvádza, že by mal byť dôvodom pre zamietnutie návrhu nedostatok pasívnej legitímácie na strane odporcu. Ak mal prvostupňový súd za to, že je návrh potrebné zamietnuť pre nedostatok pasívnej legitímácie, mal ju vzhľadom na špecifiká prípadu o tom poučiť. Špecifikom tohto konania je aj samotná povaha takéhoto druhu konania nadväzujúceho na nesporové dedičské konanie, kedy hlavným cieľom konania o určenie platnosti - neplatnosti závetu je zistenie skutočnosti, či závet je - nie je platný a nie rigorózne skúmanie procesných podmienok konania. Pokiaľ v konaní nebol účastník riadne poučený a vyzvaný na odstránenie väd návrhu, je nutné uvedené považovať za vadu konania. Ak táto vada konania nebola v ďalšom priebehu konania pred všeobecným súdom zhojená a táto skutočnosť je dôvodom neúspechu účastníka konania, konanie je potom postihnuté vadou predstavujúcou významný zásah do procesného postavenia tohto účastníka, resp. porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 361/2010 zo 14.9.2011). Súd ju nijako nepoučil v otázke vecnej legitímácie a to ani napriek špecifikám celého tohto prípadu - odkazu navrhovateľky uvedenom v uznesení dedičského súdu č.k. 12D/27/2013 zo dňa 3.6.2013 t.j. odkaz navrhovateľky žalovať iba odporkyňu. Nedostatok pasívnej legitímácie nie je možné v tomto prípade stotožniť s nepreukázaním naliehavého právneho záujmu na riešení veci ako by tomu bolo pri určovacej žalobe podanej podľa § 80 písm. c) O.s.p. (čo ale nie je tento prípad). S ohľadom na právny názor prvostupňového súdu (aj keď podľa jej názoru rozporný s názorom dedičského súdu) je nútená z opatrnosti rozšíriť žalobu aj o ďalšieho účastníka konania na strane odporcov a síce odporcu v 2. rade: o osobu C. V., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX a v ďalšom konaní žiada, aby žaloba smerovala aj voči tejto osobe. Ďalej odvolateľka poukázala na skutkové okolnosti celého prípadu.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), b), c), e) a f) O.s.p.), preskúmal rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom tohto konania je žalobný návrh, ktorým sa navrhovateľka domáha voči odporkyni určenia, že závet zo dňa 18.9.2012 napísaný poručiiteľkou P. X., rod. V., nar. XX.X.XXXX, zomrelou XX.X.XXXX naposledy bytom M., je neplatný. Svoj návrh odôvodnila tým, že v dedičskom konaní po zomrelej poručiiteľke bol odporkyňou predložený závet, ktorý mala údajne vlastnoručne napísať a podpísať poručiiteľka. V zmysle tohto závetu poručiiteľka prenechala všetok huteľný a nehnuteľný majetok odporkyni. Uznesením Okresného súdu v Galante č.k. 12D/27/2013 zo dňa 3.6.2013 sa rozhodlo o prerušení predmetného dedičského konania a súd ju odkázal, aby v lehote 20 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podala proti odporkyni občiansko - právu žalobu na Okresný súd v Galante s určením že holografický závet poručiiteľky zo dňa 18.9.2012 je neplatný.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľky zamietol s odôvodnením, že navrhovateľka nepreukázala naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe. Dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine sú okrem navrhovateľky a odporkyne, aj C. V., nar. XX.X.XXXX, keď na strane týchto dedičov ide o nerozlučné spoločenstvo. Tým, že okrem navrhovateľky a odporkyne v dedičskom konaní ako dedič zo zákona v I. dedičskej skupine podľa § 475 Občianskeho zákonníka v prípade neplatnosti závetu by dedil ako zákonný dedič aj C. V., bolo potrebné, aby v sporovom konaní o neplatnosť závetu vystupoval aj on ako účastník konania. Nie je mysliteľné, aby vo vzťahu k jednému z dedičov bol závet vyslovený za neplatný a vo vzťahu inému by bol platný. Preto z uvedených dôvodov je súd toho názoru, že navrhovateľka za daného stavu nemá na veci naliehavý právny záujem.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným odvolacou argumentáciou navrhovateľky, s poukazom na dôvody zamietnutia návrhu prvostupňovým súdom, bolo posúdiť správnosť záverov súdu prvého stupňa o nedostatku naliehavého právneho záujmu navrhovateľky v predmetnom spore.

Podľa § 175k ods. 1, 2 O.s.p. ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča.

Vo výroku uznesenia vydaného súdom v konaní o dedičstve podľa ust. § 175k ods. 2 O.s.p. musí byť uvedený (okrem iného) účastník (dedič alebo jeho právny nástupca), ktorého súd (súdny komisár) odkazuje, aby svoje dedičské právo uplatnil žalobou. Ostatní účastníci (vrátane tých, ktorí tvrdenia na žalobu odkázaného dediča podporovali alebo k sporným skutkovým okolnostiam nezaujali žiadne procesné stanovisko) budú v spore začatom touto žalobou na strane žalovaného; vo výroku uznesení sa neuvádza, je však nevyhnutné ich uviesť v jeho odôvodnení.

Judikatúra súdov už skôr dospela k záveru, že ustanovenie § 175k ods. 2 O.s.p. nevyžaduje, aby v uznesení súdu v konaní o dedičstve bolo výslovne uvedené, proti ktorým účastníkom má žaloba smerovať. Ak však súd neuvedie vo výroku uznesenia vydaného podľa ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p., proti komu má žalobca podať žalobu, je vždy na mieste uviesť v odôvodnení uznesenia, proti komu má žaloba smerovať (porov. Právny názor vyjadrený v správe Mestského súdu v Prahe zo dňa 30.9.1988 sp. zn. Spr 1205/88, uverejnenej pod por. č. 19 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, roč. 1989, alebo nález Ústavného súdu ČR zo dňa 9.5.2006 sp. zn. I. ÚS 467/04, uverejnený pod por. č. 41 v Zbierke nálezov a uznesení, roč. 2006, uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 16.7. 2008 sp. zn. 21 Cdo 2754/2007).

Ak súd opomenie uviesť všetkých účastníkov, proti ktorým má žaloba smerovať, poučenie súdu v konaní o dedičstve sa stane neúplné (a pre účastníka odkázaného na podanie žaloby zavádzajúce). Ak je potom

odkazovaný na podanie žaloby len jeden z viacerých účastníkov dedičského konania, uznesenie vydané podľa ust. § 175k ods. 2 O.s.p. musí obsahovať tiež poučenie, resp. musí byť z jeho obsahu zrejmé, že ostani účastníci, musia v konaní o určenie dedičského práva vystupovať na strane žalovaných.

Žaloba podaná účastníkom konania o dedičstve na základe odkazu, urobeného súdom v konaní o dedičstve podľa ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p., nie je žalobou o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, v zmysle ustanovenia § 80 písm. c) O.s.p.; naliehavý právny záujem na určenie právneho vzťahu z dedičského práva, z ktorého vyplýva, s kým bude naďalej konané ako s účastníkom konania o dedičstve, preto nie je potrebné tvrdiť a ani preukazovať. Uvedené však platí len vtedy, ak zodpovedá žaloba požiadavkám ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p. na to, akého práva sa odkázaný účastník dedičského konania má žalobou domáhať. Ak požaduje žalobca niečo iné, môže byť žalobe o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, vyhovené, len ak bude preukázaný naliehavý právny záujem na požadovanom určení (80 písm. c) O.s.p.).

Uznesenie, ktorým súd v konaní o dedičstve odkáže toho, z účastníkov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou, nemusí vždy zodpovedať všetkým požiadavkám ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p. V takomto prípade - ako vyvodila už ustálená judikatúra súdov (porov. Napr. právny názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 28.4.2005 sp. zn. 30 Cdo 940/2004, ktorý bol uverejnený pod č. 12 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, roč. 2006) - je súd, ktorý o žalobe rozhoduje, vždy povinný poučiť žalobcu o náležitostiach žaloby tak, aby vyhovovala požiadavkám ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p.

V prejednávanej veci bolo okrem iného zistené, že uznesením Okresného súdu v Galante z 3.6.2013 č.k. 12D/27/2013-54 bolo navrhovateľke uložené uplatniť svoje dedičské právo žalobou výslovne len proti odporkyni, pričom ani z odôvodnenia tohto uznesenia nevyplýva, že účastníkom začatého konania podaním takejto žaloby musia byť všetci účastníci dedičského konania, teda aj zákonný dedič C. V..

Uznesenie Okresného súdu v Galante z 3.6.2013 č.k. 12D/27/2013-54 potom nemôže vyhovovať všetkým vyššie uvedeným požiadavkám ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p. Výrok uznesenia bol formulovaný tak, že navrhovateľka má podať žalobu (iba) proti odporkyni, bez toho, aby z neho súčasne vyplývalo, že účastníkom konania začatého na základe takejto žaloby má byť aj zákonný dedič C. V., ktorý tvrdenia na žalobu odkázaného dediča, t.j. navrhovateľky nepodporoval. Pretože ani z obsahu odôvodnenia uznesenia Okresného súdu v Galante z 3.6.2013 č.k. 12D/27/2013-54 nie je zreteľné, že účastníkom konania má byť aj zákonný dedič C. V., bolo uznesenie - čo do poučenie o tom, koho žalovať - ??nepresné a neúplné. Za tejto situácie mal predovšetkým súd prvého stupňa - ako vyplýva z vyššie uvedeného - poskytnúť navrhovateľke potrebné poučenie o tom, že žalobe nemožno vyhovieť pre nedostatok vecné legitímácie, kým sa žalovaným v spore nestane tiež zákonný dedič C. V.; na tom nič nemení ani okolnosť, že navrhovateľku zastupoval advokát.

Odvolací súd preto uzatvára, že i keď súd prvého stupňa v tejto veci správne vyvodil, že účastníkmi sporového konania musia byť všetci, ktorí patrili do okruhu účastníkov dedičského konania v čase vydania uznesenia podľa ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p., a keďže okrem navrhovateľky a odporkyne v dedičskom konaní ako dedič zo zákona v I. dedičskej skupine podľa § 475 Občianskeho zákonníka v prípade neplatnosti závetu by dedil ako zákonný dedič aj C. V., bolo potrebné, aby v sporovom konaní o neplatnosť závetu vystupoval aj on ako účastník konania. Súdu prvého stupňa je však potrebné vytknúť (čo v rámci odvolacej argumentácii odvolateľka aj namieta), že - za situácie, keď uznesenie podľa § 175k ods. 2 O.s.p. neobsahovalo riadne poučenie o tom, že účastníkom konania začatého na základe takejto žaloby má byť aj zákonný dedič C. V. - vo veci rozhodol bez toho, aby poučil navrhovateľku o tom, proti komu má podať žalobu.

Podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z citovaného ustanovenia procesného predpisu potom vyplýva, že odvolací súd musí vždy rešpektovať procesno-právne vady konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k možnosti nesprávnosti výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (viď napr. II.ÚS 102/04, NS SR sp. zn. 5Cdo/102/2001 a 5Cdo/93/2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva. Takýmto vadným postupom je bezpochyby aj absencia poučenia navrhovateľky súdom prvého stupňa o náležitostiach žaloby v zmysle § 175k ods. 2 O.s.p., konkrétne, že žalobe nemožno vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie, kým sa žalovaným v spore nestane tiež zákonný dedič C. V.. Ak potom súd prvého stupňa konal a rozhodol vo veci bez toho, aby poskytol navrhovateľke náležité poučenie, dopustil sa takého procesného pochybenia, ktoré malo za následok odňatie možnosti konať pred súdom.

I keď vzhľadom na doposiaľ uvedené už potom nie je potrebné a bolo by nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania vysporiadať sa s ďalšou odvolacou argumentáciou navrhovateľky, odvolací súd ešte predsa len musí poukázať aj na to, že žaloba podaná podľa § 175k ods. 2 O.s.p. nie je určovacou žalobou v zmysle § 80 písm. c), ide o žalobu o určenie právnej skutočnosti, u ktorej naliehavý právny záujem vyplýva z právneho predpisu. Takáto žaloba preto nemôže byť zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a žalobca nie je povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti o takomto právnom záujme. Ak potom súd prvého stupňa žalobu zamietol s odôvodnením, že navrhovateľka vo veci nepreukázala naliehavý právny záujem, nerozhodol správne. Súd prvého stupňa navyše nedostatok naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení videl v tom, že navrhovateľka neoznačila za účastníka konania aj zákonného dediča C. V., u ktorého bolo potrebné, aby v sporovom konaní o neplatnosť závetu vystupoval tiež ako účastník konania. Tu však nemožno ani na chvíľu polemizovať o tom, že ak žalobca neoznačí postupom podľa § 90 O.s.p. za účastníkov sporového konania v žalobe všetkých, kto nimi musia byť, je to dôvodom na zamietnutie žaloby práve pre nedostatok vecnej legitímácie.

Odvolací súd dáva do pozornosti aj to, že odporkyňa podala na súd podanie napísané v maďarskom jazyku (č.l. 48 až 61 spisu), preto je žiaduce, aby ju súd prvého stupňa vyzval, či si uplatňuje právo konať v cudzom jazyku, ktorému rozumie a chce v ňom konať (čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a § 18 O.s.p.). V praxi to zahŕňa právo účastníka robiť v materčine návrhy a iné písomné podania, ústne prednesy a pod. a rovnako právo na preloženie všetkých podaní, listín a rozhodnutí do materského jazyka. V prípade jednoznačného uplatnenia tohto práva, ktoré predpokladá žiadosť účastníka urobenú osobitným podaním alebo priamo do zápisnice (tu na výzvu súdu), z ktorej bude zrejmé, o ktorý jazyk ide, a napokon, že účastník tomuto jazyku rozumie a chce v ňom konať, to vyvolá spravidla potrebu zapojiť do konania tlmočníka, ktorý už bol súdom prvého stupňa do konania pribratý (uznesenie zo dňa 24.10.2013 č.k. 5C/186/2013).

S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a čiastočne aj podľa písm. h) zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O.s.p. viazaný, bez ďalšieho meškania rozhodnúť o návrhu navrhovateľky na pripustenie, aby do konania pristúpil ako ďalší účastník na strane odporcu tiež zákonný dedič C. V., ktorý návrh je obsiahnutý v odvolaní navrhovateľky, čím potom odpadla požiadavka poskytnutia navrhovateľke náležitého poučenia podľa uvedeného vyššie, vyzvať odporkyňu, či si uplatňuje právo konať v cudzom jazyku, ktorému rozumie a chce v ňom konať, v prípade potreby doplniť dokazovanie, výsledky celého konania podľa § 132 O.s.p. náležite zhodnotiť a až potom opätovne rozhodnúť o veci, o trovách konania pred ním a i o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.